

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W TRYŃCZY
ZA ROK 2016**

Tryńcza 2017

WPROWADZENIE

„Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonywać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.”

Pomoc społeczna jest istotnym składnikiem polityki społecznej państwa. Powołana została przede wszystkim do udzielania pomocy osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami tych trudności przezwyciężyć. Pomoc ta polega przede wszystkim na pracy socjalnej oraz na przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń przewidzianych w ustawie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką budżetową Gminy, realizującą zadania z zakresu polityki społecznej na rzecz osób i rodzin. Wprawdzie, tylko ustawa o pomocy społecznej zobowiązuje Kierownika Ośrodka do składania corocznego sprawozdania z działalności, a także przedstawiania potrzeb w zakresie pomocy społecznej, ale rozmiar wydatkowanych środków finansowych, różnorodność form wsparcia, liczba mieszkańców gminy, będących świadczeniobiorcami, są tak istotne, że w niniejszym opracowaniu zaprezentowano działalność Ośrodka i potrzeby finansowe z nią związane.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywał zadania gminy oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Pomoc udzielana była w formie pieniężnej, w naturze i usługach. Świadczenia miały charakter stały, okresowy lub jednorazowy. Praca socjalna z klientami nastawiona była na ich usamodzielnienie życiowe oraz integrację ze środowiskiem. Realizowano wsparcie rodzin przez asystenta rodziny, w celu wzmocnienia rodziny w jej funkcjonowaniu. Osobom wymagającym wsparcia w codziennych czynnościach przyznawano usługi w ośrodkach wsparcia oraz domach pomocy społecznej.

W 2016 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tryńcy realizował następujące zadania z zakresu:

1. Pomocy społecznej:
 - własne gminy, w tym o charakterze obowiązkowym,
 - zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę,
2. Świadczeń rodzinnych,
3. Świadczeń wychowawczych (500+),
4. Świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
5. Rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
6. Przeciwdziałania alkoholizmowi i innym uzależnieniom,
7. Ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej,
8. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy rodzinie,
9. Karta Dużej Rodziny,
10. Stypendia szkolne – pomoc materialna o charakterze socjalnym.

Do zadań Ośrodka realizowanych w 2016 r. należało w szczególności:

- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych celowych,
- Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania,
- Dożywianie dzieci w szkołach,
- Przyznawanie pomocy w naturze,
- Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- Kierowanie osób wymagających opieki do domów pomocy społecznej,
- Praca socjalna,
- Przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych na potrzeby weryfikacji uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub do świadczenia pielęgnacyjnego,
- Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- Realizowanie zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- Diagnoza problemów społecznych oraz określenie potrzeb w zakresie pomocy

społecznej,

- Udział w opracowaniu corocznej oceny zasobów pomocy społecznej,
- Przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych,
- Przyznawanie i wypłacanie świadczeń wychowawczych,
- Przyznawanie i wypłacanie świadczeń funduszu alimentacyjnego,
- Przeciwdziałanie alkoholizmowi innym uzależnieniom.

Wydatki Ośrodka na realizację zadań

Łączna kwota wydatków w roku 2016 obejmuje realizację zadań zleconych i zadań własnych w wysokości **11 477 872,92 zł** z tego:

- zadania finansowane ze środków własnych gminy: 418 312,27 zł,
- zadania finansowane z dotacji: 11 059 560,65 zł.

Szczegółową strukturę wydatków uwzględniającą rodzaje realizowanych zadań przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Struktura wydatków OPS w 2016 roku w podziale na zadania.

Rozdział	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	% wykonania
85201	Placówki opiekuńczo-wychowawcze (własne)	48 185,00	48 184,81	100,00
85202	Domy Pomocy Społecznej (własne)	101 00,00	100 869,63	99,87
85204	Rodziny zastępcze (własne)	771,00	770,71	99,96
85205	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (własne)	3 200,00	1 830,00	57,19
85206	Asystent rodziny (dotacja)	15 514,00	15 514,00	100,00
	Asystent rodziny (własne)	8 150,00	5 721,93	70,21
85211	500+ (dotacja)	5 811 098,00	5 810 984,78	100,00
85212	Świadczenia rodzinne (dotacja)	4 528 691,00	4 528 098,28	99,99
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne (dotacja)	66 247,00	66 107,19	99,79
85214	Zasiłki i pomoc w naturze (własne)	40 000,00	9 825,87	24,56
	Zasiłki i pomoc w naturze (dotacja)	39 816,00	39 647,05	99,58

85215	Dodatki mieszkaniowe	500,00	0,00	0,00
85216	Zasiłki stałe (dotacja)	209 523,00	208 918,22	99,71
	Zasiłki stałe (własne)	1 000,00	0,00	0,00
85219	Ośrodki Pomocy Społecznej (własne)	249 934,00	182 696,38	73,10
	Ośrodki Pomocy Społecznej (dotacja)	81 752,00	81 752,00	100,00
	Opiekun prawny (dotacja)	66 187,00	59 167,95	89,40
85228	Usługi opiekuńcze i spec. usługi opiekuńcze (dotacja)	52 497,00	49 923,62	95,10
	Usługi opiekuńcze i spec. usługi opiekuńcze (własne)	400,00	0,00	0,00
85295	Dożywianie (dotacja)	198 666,00	198 665,00	100,00
	Dożywianie (własne)	80 000,00	68412,94	85,52
	KDR (dotacja)	960,00	782,56	81,52
Razem		11 604 091,00	11 447 872,92	98,91

Z pomocy społecznej w 2016 r. korzystało 552 rodzin, w tym na wsi - 309, o łącznej liczbie 1 119 osób, w tym wyłącznie z pracy socjalnej 22 rodziny o liczbie 107 osób.

W 2016 roku pomoc udzielana mieszkańcom przyznawana była głównie z powodu trudnej sytuacji życiowej rodzin z terenu gminy. Wśród czynników wyróżnić należy głównie:

- 1) Ubóstwo,
- 2) Sieroctwo,
- 3) Bezdomność,
- 4) Bezrobocie,
- 5) Niepełnosprawność,
- 6) Długotrwałą lub ciężką chorobę,
- 7) Przemoc w rodzinie,
- 8) Potrzebę ochrony ofiar handlu ludźmi,
- 9) Potrzebę ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- 10) Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- 11) Trudność w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt

czasowy,

- 12) Trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- 13) Alkoholizm lub narkomania,
- 14) Zdarzenia losowe i sytuację kryzysową,
- 15) Klęski żywiołowe lub ekologiczne.

Świadczenia z pomocy społecznej zostały przyznane przy spełnieniu ustawowego kryterium dochodowego, które odpowiednio wynosiło :

- Dla osoby samotnie gospodarującej – 634,00 zł
- Dla osoby w rodzinie – 514,00 zł

1. Informacje ogólne dotyczące osób korzystających z pomocy GOPS.

W gminie Tryncza wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. zamieszkiwało 8 539 osoby. Spośród wszystkich mieszkańców system pomocy społecznej, realizując zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, udzielił pomocy i wsparcia 309 rodzinom. Liczba rodzin, którym decyzją przyznano świadczenia wynosi 552 natomiast 22 otrzymało wsparcie wyłącznie w postaci pracy socjalnej.

Tabela nr 2. Powody przyznania pomocy w 2016 roku.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	173	625
sieroctwo	0	0
bezdomność	0	0
potrzeba ochrony macierzyństwa	122	662
w tym: wielodzietność	91	521
bezrobocie	173	646
niepełnosprawność	99	315
długotrwała lub ciężka choroba	18	36
bezradność w sprawach opiek-wychow. i prowadzenia gospodarstwa domowego:	27	98
w tym: 1) rodziny niepełne	26	92
2) wielodzietne	1	6
przemoc w rodzinie	11	33
alkoholizm	4	8
trudności w przystosowaniu do życia w rodzinie po opuszczeniu zakładu karnego	1	1

Najczęstszymi powodami udzielenia pomocy było bezrobocie i ubóstwo, następnym powodem była potrzeba ochrony macierzyństwa i niepełnosprawność. Ta tendencja utrzymuje się od wielu lat.

Praca socjalna

Praca socjalna jest podstawowym zadaniem realizowanym przez pracowników socjalnych i świadczona jest na rzecz osób i rodzin bez względu na posiadany przez nich dochód. W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej praca socjalna oznacza działania podejmowane na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym i prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej.

W 2016 roku wszystkie osoby i rodziny otrzymujące pomoc finansową objęte były również działaniami w formie pracy socjalnej.

I. ZADANIA WŁASNE GMINY

Struktura i wydatki poszczególnych rodzajów świadczeń kształtowały się następująco:

1. Zasiłki okresowe – 39 647 zł., liczba świadczeń- 140, przyznano dla 149 osób z 51 rodzin.

Zasiłki okresowe przyznawane były w przypadku osoby samotnie gospodarującej - 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, w przypadku rodziny – 50 % różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a dochodem faktycznym rodziny.

Zasiłki okresowe są zadaniem obowiązkowym gminy, finansowane są z budżetu wojewody.

Tabela nr 3. Liczba zasiłków okresowych w latach 2014-2016.

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Kwota świadczeń	64 076,00 zł	60 909,00 zł	39 647,00 zł
Liczba świadczeń	188	176	140
Liczba osób	58	69	51

2. Zasiłki celowe - 9 826,00 zł finansowane były całkowicie z budżetu gminy i przyznawane były najczęściej na zakup: żywności, odzieży i obuwia, opału,

podręczników i przyborów szkolnych, leków, środków czystości, opłacenie kosztów utrzymania mieszkania. Z tej formy pomocy skorzystało 18 rodzin.

Tabela nr 4. Liczba zasiłków celowych w latach 2014-2016.

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Kwota świadczeń	30 282,00 zł	16 646,00 zł	9 826,00 zł
Liczba osób	48	31	18

3. W ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” zgodnie z porozumieniem zawartym z Wojewodą Podkarpackim pomocą objęto 584 osób.

Wydatkowano 260 103,00 zł, z czego:

- 66 668,00 zł środki własne gminy,
- 193 435,00 zł środki otrzymane od Wojewody.

Środki wydatkowano na następujące formy pomocy:

- 1) zakup posiłków dla dzieci i młodzieży w szkołach dla 379 osób – na kwotę 192 063,00 zł,
- 2) pomoc w formie zasiłku celowego na zakup żywności dla 96 osób – na kwotę 68 040,00 zł,

Tabela nr 5. Liczba zasiłków celowych na zakup żywności oraz posiłków dzieci w szkołach w latach 2014-2016.

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Zakup posiłków dzieci w szkołach	199 079,00 zł	197 352,00 zł	192 063,00 zł
- liczba dzieci	400	381	379
zasiłek celowy na zakup żywności	53 223,00 zł	74 730,00 zł	68 040,00 zł
-liczba osób	106	101	96

4. **Rządowy program Karta Dużej Rodziny** – wydatkowano kwotę 763,80 zł. Wydano 315 Kart Dużej Rodziny dla 57 rodzin w tym 201 dzieci zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych. Celem programu jest promowanie modelu rodziny wielodzietnej, umacnianie i wspieranie oraz zwiększanie szans rozwojowych, życiowych dzieci wychowujących się w takich rodzinach.

Tryniecka Karta Dużej Rodziny- w 2016 roku zostało złożonych 137 wniosków o przyznanie Trynieckiej Karty Dużej Rodziny.

Tryniecka Karta Dużej Rodziny upoważnia m. in. do :

- 100% zniżki na wywóz odpadów komunalnych za 1-no dziecko
- 100% zniżki na korzystanie z obiektów sportowych na terenie Gminy Trynieszka
- 50% zniżki na korzystanie z obiektów wiejskich domów kultury na terenie Gminy Trynieszka
- 98% zniżki na montaż instalacji internetowej GLOBAL POLSKA

Liczba rodzin posiadających Tryniecką Kartę Dużej Rodziny: 137

- w tym liczba rodzin z 3 dzieci: 92
- w tym liczba rodzin z 4 dzieci: 29
- w tym liczba rodzin z 5 dzieci: 11
- w tym liczba rodzin z 6 dzieci: 4
- w tym liczba rodzin z 7 dzieci: 1

Liczba dzieci, którym przyznano Tryniecką Kartę Dużej Rodziny: 478

5. Zasiłki stałe – 208 918,00 zł, liczba świadczeń 434 , przyznano 48 osobom.

Zasiłek stały przysługuje osobie samotnej lub osobie w rodzinie z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy. Wysokość wymienionego zasiłku w przypadku osoby samotnie gospodarującej stanowi różnicę między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby, nie więcej jednak niż 604,00 zł.

Natomiast w przypadku osoby w rodzinie stanowi różnicę między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie, nie więcej jednak niż 514,00 zł.

Kwota zasiłku stałego nie mogła być niższa niż 30,00 zł.

Struktura przyznanych zasiłków stałych przedstawia się następująco:

- osoby samotnie gospodarujące 33, przyznano 312 świadczeń na kwotę 173 608,00 zł,
- osoby pozostające w rodzinie 15, przyznano 122 świadczeń na kwotę 35 310,00 zł.

Tabela nr 6. Kwoty zasiłków stałych w latach 2014-2016

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Kwota świadczeń	138901,00	149494,00 zł	208918,00 zł
Liczba osób	34	34	48

6. Na składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej (zasiłki stałe, niektóre świadczenia rodzinne) – **wydatkowano kwotę 40 513,00zł** z tego:

- składki opłacane przy świadczeniach rodzinnych 29 719,00 zł
- składki opłacane od zasiłków z pomocy społecznej na kwotę 10 794,00 zł.

7. Domy Pomocy Społecznej.

Osoby, którym nie można było zapewnić właściwej pomocy w środowisku, w tym również poprzez zabezpieczenie odpowiedniej ilości godzin usług opiekuńczych, kierowano do Domów Pomocy Społecznej. W roku ubiegłym w domach pomocy społecznej przebywało 5 osób z terenu Gminy. W 2016 roku wydatki związane z utrzymaniem naszych mieszkańców w DPS wyniosły 100 870,00 zł.

8. Rodziny zastępcze i Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze

W ramach realizacji zadania o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej opłacono pobyt 1 dziecka w rodzinie zastępczej i 5 dzieci w Placówce Wychowawczo-Opiekuńczej.

Ogółem w roku 2016 wydatkowano na ten cel 48 955,00 zł. Ponadto zadaniem wynikającym z realizacji wyżej wymienionej ustawy jest zatrudnienie asystenta rodziny. W przypadku gdy Ośrodek poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy i wnioskuje o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. W roku 2016 w Ośrodku pracował 1 asystent rodziny.

W 2016 roku asystent rodziny w ramach pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej wspierał 11 rodzin, w których wychowywało się łącznie 26 dzieci.

Asystent rodziny jest osobą, która pracując regularnie z rodziną, prowadzi trening budżetowy, prowadzenia gospodarstwa domowego, kompetencji wychowawczych. Wszystkie rodziny objęte wsparciem asystenta charakteryzowały się bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych..

W 2016 roku Minister Pracy i Polityki Społecznej ogłosił konkurs na Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016. GOPS wystąpił z wnioskiem o pozyskanie funduszy na realizację w/w programu dzięki czemu pozyskano środki zewnętrzne na realizację zadania w kwocie 15 514,00 zł.

9. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie- wydatkowano kwotę 1 830,00 zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 10 czerwca 2010 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie organ administracji samorządowej realizuje zadania, a w szczególności: opracowanie i realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zrealizowano następujące działania: projekt i wydrukowanie ulotek, plakatów, folderów, - „Zatrzymaj przemoc w rodzinie”, projekcja filmu „Media i przemoc” w trakcie spotkania rodziców w szkole. Realizowano program profilaktyczny” Postaw na rodzinę”. Udzielano informacji osobom pokrzywdzonym dot. bezpiecznego schronienia w specjalistycznych ośrodkach wsparcia. Kierowano sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przeworsku. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i Grupy robocze uczestniczyli w szkoleniach w zakresie doskonalenia zawodowego. Zespół Interdyscyplinarny w 2016 prowadził 11 Niebieskich Kart, utworzono 4 grupy robocze pracujące z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy.

10. Pomoc materialna o charakterze socjalnym – stypendia szkolne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tryńcy w roku 2016 realizował pomoc materialną o charakterze socjalnym na rok szkolny 2016/2017. Ogółem z programu skorzystało łącznie 248 uczniów z terenu naszej gminy na kwotę - 88 829,00 zł. W ramach stypendium można się rozliczyć np. z: zakupu podręczników i przyborów szkolnych, obuwia i stroju sportowego, a także abonamentu internetowego, zakup pomocy naukowych.

II. ZADANIA ZLECONE GMINIE

1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Usługami specjalistycznymi objęto 6 dzieci z zaburzeniami psychicznymi. Liczba godzin zrealizowanych usług wyniosła 2 311, a na realizację zadania wydatkowano kwotę 49 924,00 zł. Jakość realizacji usług, objęta była kontrolą pracowników Ośrodka. Koszt jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych w okresie sprawozdawczym średnio wyniósł 19 zł brutto.

2. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanie przez Sąd.

W roku 2016 przyznano 7 rodzinom w/w świadczenie na kwotę 58 294,00 zł.

Wynagrodzenie należne opiekunowi za sprawowanie opieki prawnej przyznane jest przez sąd. Wypłata świadczenia następuje od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z dokumentacją tj. odpisem prawomocnego orzeczenia sądu.

3. Świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W rozdziale 85212 realizowane są wydatki związane z wypłatą świadczeń rodzinnych, składek ZUS opłacanych świadczeniobiorcom i świadczeń alimentacyjnych, wypłacanych zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz wydatki związane z obsługą realizowanych świadczeń. Zgodnie z ustawą, na obsługę tego zadania można przeznaczyć 3% dotacji otrzymanej na świadczenia.

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami.

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **674 zł lub 764 zł**, jeśli członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny wynosił miesięcznie 89 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia, 118 zł na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia oraz 129 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia. Od 1 listopada 2016 r. kwoty zasiłków rodzinnych uległa zmianie i wynosi odpowiednio: 95 zł, 124 zł i 135 zł.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka przyznaje się jednorazową zapomogę w wysokości 1 000,00 zł na jedno dziecko.

Jednorazowa zapomoga przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **1 922,00 zł**. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną.

Świadczenia wychowawcze (500+)

Wraz z dniem 1 kwietnia 2016 r. weszła w życie ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Świadczenie wychowawcze przysługuje tylko na dzieci do ukończenia 18 roku życia. Świadczenie w wysokości 500 zł przysługuje na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **800,00 zł**.

Jeśli w składzie rodziny jest dziecko niepełnosprawne kryterium wynosi **1 200,00 zł**.

Podstawą do uzyskania prawa do świadczenia 500+ są dochody z 2014 r. z uwzględnieniem dochodu uzyskanego i dochodu utraconego na dzień składania wniosku.

Na drugie i kolejne dzieci próg dochodowy już nie obowiązuje.

Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Wysokość zasiłku wynosi 153,00 zł miesięcznie.

Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
 - 2) opiekunowi faktycznemu dziecka,
 - 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
 - 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności
- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu

niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosi 1 300,00 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli:

- 1) nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub
- 2) rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej – w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 520 zł miesięcznie. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł.

Zasiłek dla opiekuna

Przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548 oraz z 2013 r. poz. 1557) z dniem 1 lipca 2013 r.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje w wysokości 520 zł miesięcznie.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł.

Łączne koszty poniesione na wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, składek na ubezpieczenie społeczne oraz obsługę w/w świadczeń w 2016 r. stanowią kwotę - **4 528 099,00 zł**

Tabela nr 7. Struktura wypłaconych świadczeń rodzinnych i świadczeń z FA.

Nazwa świadczeń	Liczba świadczeń	Kwota wypłat [zł]
1. Zasiłki rodzinne	12 392	2 089 460 zł
Dodatki do zasiłków rodzinnych w tym z tytułu:		
- urodzenie dziecka	65	48 815 zł
- opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	237	89 300 zł
- samotnego wychowania dziecka	312	586 834 zł
- kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	144	11 558 zł
- kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	586	59 222 zł
- rozpoczęcie roku szkolnego	1 221	78 725 zł
- na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości w której znajduje się szkoła	283	28 462 zł
- na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości w której znajduje się szkoła	1 712	106 669 zł
- wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	2 549	227 579 zł
2. Zasiłek pielęgnacyjny	2 545	389 385 zł
3. Świadczenie pielęgnacyjne	577	747 376 zł
4. Specjalny zasiłek opiekuńczy	370	189 372 zł
5. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	75	75 000 zł
6. Zasiłek dla opiekuna	287	147 896 zł
7. Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowne	1 092	268 208 zł
8. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	648	287 599 zł
9. Świadczenie wychowawcze (500+)	11 431	5 697 788 zł
Razem	36 526	11 129 248 zł

II. KADRA OŚRODKA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tryńcy na dzień 31 grudnia 2016 zatrudniał:

- 4 pracowników socjalnych,
- Główna księgowa – 1 osoba
- Asystent rodziny – 1 osoba
- Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny – 2 osoby
- Świadczenia wychowawcze (500+) – 1 osoba
- Kierownik - 1 osoba

Wszyscy pracownicy merytoryczni posiadali odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

VI. WNIOSKI, DECYZJE

Liczba wniosków od mieszkańców gminy w różnych sprawach, załatwianych w Ośrodku, w podziale na wnioski, dotyczące świadczeń wynikających z niżej wymienionych ustaw, przedstawiała się następująco:

- ustawy o pomocy społecznej – 547,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych – 999,
- ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 47,
- ustawy o pomocy materialnej o charakterze socjalnym, stypendia szkolne – 248

Rozpatrzenie każdego wniosku kończyło się najczęściej wydaniem decyzji administracyjnej i realizacją świadczeń. Podstawą wydania decyzji administracyjnej z zakresu świadczeń z pomocy społecznej jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Wywiady środowiskowe były przeprowadzane również do innych celów.

Łącznie w 2016 roku wydano 2 614 decyzji administracyjnych, z tego dotyczących:

- 1) świadczeń z pomocy społecznej – 547 decyzji,**
- 2) świadczeń rodzinnych – 921 decyzji,**
- 3) świadczenia z funduszu alimentacyjnego – 43 decyzji,**
- 4) świadczenia wychowawcze – 855 decyzji,**
- 4) stypendia socjalne – 248 decyzji.**

Ponadto Ośrodek występował do instytucji np. Urząd Skarbowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Rolników, zakłady pracy z zapytaniami w celu uzyskania niezbędnych informacji do ustalenia świadczeniobiorcom prawa do świadczeń.

V. WAŻNIEJSZE INICJATYWY GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Różnorodność ludzkich potrzeb, sytuacje kryzysowe i niezaradność powodują konieczność rozbudowania zakresu usług ponad te, które gwarantuje ustawa o pomocy społecznej. Stwarza to możliwość rozwijania własnej inicjatywy i pomysłowości pracownikom, a także daje szanse uaktywnienia się w środowisku lokalnym.

1. Udział GOPS i Stowarzyszenia Wiara w realizacji programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020.

W roku 2016 tutejszy Ośrodek wzorem lat ubiegłych brał udział w realizacji programu. Żywność została pozyskana w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. Tą formą pomocy zostały objęte 703 osoby. Rozdysponowano 25 ton żywności. Potrzebujący otrzymali żywność w następującym asortymencie: makaron, ryż, kasza, kawa zbożowa, płatki kukurydziane, mleko, ser żółty, groszek z marchewką, koncentrat pomidorowy, powidło śliwkowe, mielonka wieprzowa, klopsy w sosie własnym, cukier, olej rzepakowy.

2. Kramik wzajemnej pomocy.

Jedną z form pomocy w roku 2016 było prowadzenie przez cały rok zbierania odzieży i sprzętów gospodarstwa domowego. Podjęte działania pozwoliły na zabezpieczenie rodzin przede wszystkim w odzież.

3. Punkt wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tryńcu prowadzi wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego m.in.: wózki inwalidzkie, chodziki, łóżka balkoniki, który można bezpłatnie wypożyczyć.

4. W zakresie rozwiązywania problemów rodzinnych współpracujemy z:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowy Urząd Pracy,
- Policja, Prokuratura i Sądy Rodzinne,
- Szkoły,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Środowiskowy Dom Samopomocy,
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Kuratorzy Sądowi, Radni, Sołtysi.

Podsumowanie - zamierzenia na 2017 rok

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców Gminy korzystających z pomocy.

W związku z powyższym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tryńcu określa następujące działania na 2017 rok:

- podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej;
- poszerzanie działań służących aktywizacji – społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej – osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, między innymi w oparciu o projekty dofinansowywane z funduszy europejskich oraz przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej;
- wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci;
- pokrywanie kosztów pobytu dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej;
- prowadzenie starań utworzenia placówki wsparcia dziennego dla osób starszych wymagających opieki,
- prowadzenie dystrybucji żywności oraz realizowanie programów służących tematyce zdrowego odżywiania i pozyskania warzyw z własnych upraw.

W aktualnej sytuacji społeczno - gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, które w praktyce często są nieadekwatne z oceną sytuacji osoby potrzebującej pomocy, to także praca socjalna oraz działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia.

Oprac. Karolina Ziółkowska
KIEROWNIA
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Tryńcu

Karolina Ziółkowska